

Visie op digitale geletterdheid 2024-2025

Introductie

Op het SDL investeren we, zoals beschreven in ons strategisch beleidsplan 2021-2025, in kwaliteitsverbetering van ons onderwijs. Met een goede kwaliteit van onderwijs worden leerlingen voorbereid op een kansrijke toekomst; de maatschappij, het vervolgonderwijs en de arbeidsmarkt.

Onder een goede kwaliteit van onderwijs verstaan wij onderwijs dat modern, inclusief is én berust op de 5 Daltonkernwaarden.

Wat is modern onderwijs op het SDL?

Modern onderwijs op SDL draait om technologie die een steeds grotere rol speelt in het leerproces van onze leerlingen. We bieden toegang tot digitale leermiddelen zoals educatieve software en apps, maken gebruik van geïntegreerde technologieën in het klaslokaal zoals smartboards en laptops, en hanteren een digitaal leerlingvolgsysteem 'Magister'. Daarnaast maken we gebruik van aanpassingssoftware zoals tekst-naar-spraak om ons onderwijs toegankelijker te maken.

Wat is digitaal inclusief onderwijs het SDL?

Digitaal inclusief onderwijs is op het SDL onderwijs waarbij alle leerlingen, ongeacht hun achtergrond, vaardigheden of beperkingen toegang hebben tot onze digitale middelen en informatie. Daarnaast is het aanleren van digitale vaardigheden op zichzelf cruciaal voor alle leerlingen om volledige deel te kunnen aan de moderne samenleving en de arbeidsmarkt.

Het belangrijke verschil tussen digitale didactiek en digitale geletterdheid

Om effectief en doelmatig met dit leergebied aan de slag te kunnen gaan, is het noodzakelijk dat we spreken in dezelfde taal. Hierbij maken wij duidelijk onderscheid tussen de termen 'digitale didactiek' en 'digitale geletterdheid'. Wij hebben voor beide begrippen een definitie vastgesteld:

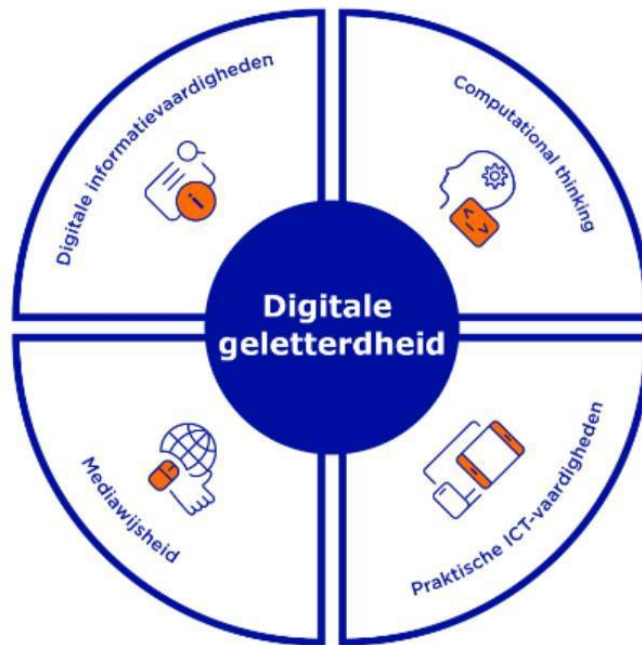
Digitale didactiek is *'De kennis en kunde met betrekking tot het gebruik van ICT bij het faciliteren van het leren'* (Simons, 2002) en digitale geletterdheid omvat alle vaardigheden die je nodig hebt om je in de digitale wereld staande te houden en jezelf te ontwikkelen (SLO, 2023).

Ambitie:

Wij hebben de ambitie om onze leerlingen goed voor te bereiden op de digitale toekomst.

Model digitale geletterdheid

Op het SDL wordt voor de verankering van DG in ons onderwijs gebruik gemaakt van de indeling op basis van de 4 domeinen van het leergebied 'Digitale geletterdheid' zoals weergegeven in onderstaande model van SLO (2020):

Hierbij is elk domein een cluster van vaardigheden:

1. **ICT-basisvaardigheden:**
Dit domein betreft de basiskennis en -vaardigheden om met digitale technologieën en apparaten om te gaan.
2. **Informatievaardigheden:**
Dit domein draait om het vermogen om effectief informatie te zoeken, te evalueren, te selecteren en te gebruiken.
3. **Mediawijsheid**
Mediawijsheid betreft het kritisch en bewust omgaan met verschillende media en hun inhoud.
4. **Computational thinking**
Dit domein betreft het vermogen om problemen op te lossen door middel van logische en gestructureerde benaderingen, vergelijkbaar met de manier waarop een computerproblemen oplost.

Hierbij kijken wij ook vooruit naar de nieuwe indeling van het leergebied (SLO, 2024) en de daarbij beschreven 9 conceptkerndoelen.

Domein	Kerdoel PO	Kerdoel onderbouw VO
A. Praktische kennis & vaardigheden	1. Digitale systemen	1. Digitale systemen
	2. Digitale media en informatie	2. Digitale media en informatie
	3. Veiligheid en privacy	3. Veiligheid en privacy
	4. Data	4. Data
	5. Artificiële intelligentie (AI)	5. Artificiële intelligentie (AI)
B. Ontwerpen en maken	6. Creëren met digitale technologie	6. Creëren met digitale technologie
	7. Programmeren	7. Programmeren
C. Wisselwerking tussen digitale technologie, digitale media, de mens en de samenleving	8. Digitale technologie, jezelf en de ander	8. Digitale technologie, jezelf en de ander
	9. Digitale technologie, de samenleving en de wereld	9. Digitale technologie, de samenleving en de wereld

In maart 2024 zijn deze conceptkerndoelen digitale geletterdheid gepubliceerd en de verwachting is dat de kerndoelen in 2026 wettelijk worden vastgesteld door het OCW. Daarna zullen deze landelijk worden ingevoerd. Dit betekent dat de kerndoelen van digitale geletterdheid een goede voorbereiding op de digitale toekomst beogen en dat het een wettelijke opdracht vormt voor ons onderwijs.

De koppeling digitale geletterdheid aan de Daltonkernwaarden en burgerschapsvaardigheden

Het koppelen van digitale geletterdheid aan de Daltonkernwaarden en burgerschapsvaardigheden helpt bij het bevorderen van een moderne en inclusieve benadering van onderwijs. Hieronder wordt per Daltonkernwaarde een koppeling gemaakt met aspecten van digitale geletterdheid:

Digitale samenwerking

Digitale samenwerking houdt in dat leerlingen effectief gebruik maken van digitale middelen om te communiceren en samenwerken met elkaar en met de docenten. Op het SDL beschouwen wij het kunnen verwerven van kennis en vaardigheden in digitale samenwerking met anderen als een onderdeel van democratisch burgerschap. Wij zetten naast de fysieke mogelijkheden, digitale technologieën in om de communicatie tussen, samenwerking met en betrokkenheid van leerlingen, docenten, ouders, schoolleiding en bestuur te vergroten. Hierbij zorgen wij ervoor dat we leerlingen en medewerkers toerusten met de benodigde kennis en vaardigheden en maken wij grotendeels gebruik van de applicaties binnen Microsoft Office 365.

Digitale vrijheid en verantwoordelijkheid:

Digitale vrijheid en verantwoordelijkheid omvat de mogelijkheid voor onze leerlingen om toegang te hebben tot informatie en tools die nodig zijn voor het leren op onze school, terwijl zij zich ook bewust zijn van de risico's en ethische overwegingen. Leerlingen krijgen de ruimte om digitaal te ontdekken en te experimenteren, waarbij zij leren om privacy te respecteren, cyberveiligheid te waarborgen en digitale informatie op een verantwoorde manier te gebruiken en delen. Wij vinden het nemen van digitale verantwoordelijkheid belangrijk en leren leerlingen om ethische beslissingen te nemen over o.a. vormen van onlinecommunicatie met het gebruik van technologie.

Effectief en doelmatig digitaal onderwijs

Effectief en doelmatig digitaal onderwijs is op het SDL onderwijs waarbij technologie wordt ingezet ter bevordering en ondersteuning van het leren. Hierbij gebruiken wij technologieën met een adaptief karakter, zodat alle leerlingen de kans krijgen om effectief aan de kerndoelen van het onderwijs te werken. Het aanbod is tweeledig, namelijk het aanbod waarbij wij digitale geletterdheid beschouwen als een vakgebied met kerndoelen op zichzelf én een geïntegreerd aanbod met de technologieën als een instrument voor leerlingen om onderwijsdoelen te kunnen bereiken.

Zelfstandigheid en technologie

Onze leerlingen leren met technologie om zelfstandig vakinhoudelijke vragen op te lossen en om digitale hulpmiddelen in te zetten bij het verder ontwikkelen van hun executieve functies zoals bij het plannen en organiseren van hun leren.

Reflectie en technologie

Wie bieden leerlingen een veilige digitale leeromgeving waarbij zij, en indien wenselijk anderen, snel inzichtelijk hebben hoe hun leerproces verloopt. Hierdoor kan een leerling (en de docent en de ouders/verzorgers) reflecteren op zijn/haar eigen voortgang.

Oftewel, door digitale geletterdheid te integreren met de Daltonkernwaarden, kan het SDL een omgeving creëren waarin leerlingen niet alleen technische vaardigheden ontwikkelen, maar ook belangrijke waarden en attitudes cultiveren die hen als burger in staat stelt om op verantwoorde wijze te functioneren in de digitale samenleving.

Digitale (leer)middelen passend bij het SDL

Wij selecteren hierbij software die passend is bij de visie van onze school, de Daltonkernwaarden en de digitale burgerschapsvaardigheden.

Zo werken wij in Microsoft Office 365 vanuit het ik/wij/ons-principe. Dit houdt in dat persoonlijke (werk)documenten, de 'ik' door leerlingen dienen te worden opgeslagen en bewerkt op de OneDrive. Dat de bestanden die vragen om samenwerking (leerling-docent en leerling-leerling), de 'wij' in Teams zijn geplaatst. De informatievoorziening voor alle leerlingen, de 'ons', verloopt via Magister en onze website.

Het werken in M365 levert ons voordelen op die passend zijn bij onze kernwaarden:

- Het biedt mogelijkheden tot digitaal samenwerken (kernwaarde 'samenwerking');
- Het biedt een veilige omgeving voor leerlingen, waarbij er aandacht is voor verantwoordelijkheid in het veilig houden van deze omgeving (kernwaarde 'verantwoordelijkheid');
- Het geeft alle leerlingen toegang tot (een deel) van de tools die zij nodig hebben om ons onderwijs te kunnen volgen (kernwaarde 'vrijheid');
- Het biedt een leeromgeving die het leren van de leerlingen ondersteunt en bevordert (kernwaarden 'effectief' en 'doelmatig');
- Het biedt mogelijkheden voor leerlingen om inzicht te krijgen in hun leerproces.

Daarnaast levert het een verhoging op van de toegankelijkheid doordat het op elk apparaat met internet toegankelijk is, biedt het een grote opslagcapaciteit en worden de updates automatisch uitgevoerd.

Op onze scholen worden er voor de vakinhoudelijk digitale methoden bewuste en doorgedachte keuzes gemaakt om er zeker van te zijn dat de software datgene biedt dat wij beogen. Zo hebben wij ten eerste de voorwaarde dat er voor elke software een goedgekeurde verwerkersovereenkomst is om de veiligheid voor de gebruikers te kunnen garanderen. Ten tweede dient er altijd nauwkeurig gecontroleerd te worden of de digitale methode het leren van de leerling ondersteunt. Ten derde of er voldoende draagkracht is binnen de betrokken vaksectie en het MT. Ten vierde of de kosten in verhouding staan tot hetgeen het ons kan opleveren en ten vijfde of er niet al vergelijkbare software in huis is met dezelfde of vergelijkbare functionaliteiten. Deze diverse stappen zijn inzichtelijk gemaakt voor onze medewerkers door deze op te nemen in een stappenplan geplaatst op ons Intranet.

Bevordering digitale geletterdheid op meso- en microniveau:

Doordat de kwaliteit van ons digitaal onderwijs sterk wordt beïnvloed door de kwaliteit van de medewerker, zorgen wij ervoor dat er voldoende ruimte is voor medewerkers om zich (verder) te professionaliseren op dit leergebied. Hiervoor maken wij gebruik van de interne expertise van medewerkers zoals de stafleden Onderwijs & ICT, de ICT-ambassadeurs en wordt het professionaliseringsplatform vormgegeven door KIEN Kennis.

Evaluatie

Wij streven naar een cultuur van voortdurende evaluatie en verbetering ter bevordering van onze (digitale) kwaliteit van onderwijs. Hiervoor maken wij gebruik van de PDCA-cyclus.

Randvoorwaarden

De randvoorwaarden voor het kunnen ontwikkelen op het leergebied, zoals de hardware en de infrastructuur is belegd bij de coöperatie KIEN ICT.

Dit wil samengevat zeggen dat wij ons zowel op het meso- als microniveau van ons onderwijs richten om onze ambitie te kunnen bereiken.